

*Історія розвитку охоронної
діяльності*

Історія розвитку державної охорони

- Під час існування Київської Русі охорона князів здійснювалась найбільш постійним воєнним формуванням – дружиною. Це були не просто охоронці, а найбільш близькі до князя люди. Дружина була ядром війська. У перший період існування Київської Русі дружинний лад характеризувався тим, що дружинники постійно перебували поруч із князем, жили при його дворі, поділяли його інтереси, в усьому допомагали йому. Князі постачали дружину всім необхідним: їжею, одягом, зброєю. Вони вважали дружинників своїми радниками.

Стрельцы – личная охрана царя

Інститут особистої охорони посадових осіб на Українських землях отримав подальшого розвитку в період існування Запорізької Сечі, зокрема, при формуванні Гетьманщини. Завдання з особистої охорони Гетьманів, Гетьманської резиденції, Генеральної старшини, Генеральної артилерії, військової канцелярії, Генерального суду виконували спеціально створені наймані піхотні підрозділи. В другій половині XVII ст. гетьман Богдан Хмельницький для охорони української столиці Чигирин та власного конвою сформував кілька «охочих» сотень, які згодом звів у так звані сердюцькі полки. Зазначені полки централізовано споряджались одягом та зброєю і підпорядковувались безпосередньо гетьману. За службу вони отримували від Гетьмана грошову оплату з Гетьманської скарбниці, знаходились на повному забезпеченні матеріальнотехнічними ресурсами та особисто підпорядковувались Гетьману. Відповідно зазначена категорія козаків мала назву сердюки (серденята) – вояки найманих піхотних частин, що утримувалися гетьманами Війська Запорозького. Сердюків набирали переважно з українського населення, козаків Гетьманщини і Запоріжжя. Середній сердюцький полк нараховував 400–500 вояків.

Подальша історія становлення та розвитку в Україні сфери охорони державних органів влади та посадових осіб тісно пов'язана із формування відповідного інституту в Російській Імперії. В самої Росії перші письмові відомості про існування підрозділів великокнязівської і царської охорони відносяться до правління Івана IV (Грозного). Боярська дума в серпні 1555 р. вирішує виділити землю поряд з Московським Кремлем для розташування двох тисяч палацових стрільців, що пояснювалося необхідністю їх постійного знаходження поруч з царським палацом. Склад безпосередньої особистої охорони государя У XVII ст. складав 200 осіб, які постійно знаходились біля нього. Вночі біля царської спальні постійно чергувала особа з числа близьких бояр – головний спальнічий, з одним або двома наближеними царедворцями. У сусідній кімнаті знаходилися шість охоронців, а в наступних приміщеннях розташовувалися ще сорок чоловік. Крім того, у кожних воріт і дверей палацу стояли добірні стрільці.

Суттєві зміни у структурі підрозділів державної охорони відбулися в після воєнні роки. Згідно з постановою Верховної Ради СРСР від 15.03.1946 р. було утворено Міністерство державної безпеки СРСР (МДБ СРСР). У зв'язку з цим перейменовано відповідні управління, було створено два управління охорони. Управління охорони № 1 МДБ СРСР, що здійснювало особисту охорону І.В. Сталіна, та Управління охорони № 2 МДБ СРСР, що відав безпекою інших керівників СРСР. Вже в грудні 1946 р. обидва управління охорони, а також Управління Коменданта Московського Кремля були об'єднані в Головне управління охорони (ГУО) МДБ СРСР. Певний період часу з 1953 р. функції здійснення державної охорони керівних кадрів партії та уряду було покладено на управління у складі об'єднаного МВС СРСР. З 03.07.1975 р. було створено 9 Службу КДБ при Раді Міністрів УРСР. Саме 9-те управління КДБ практично до кінця існування СРСР було основним суб'єктом здійснення державної охорони вищих керівників держави, членів їх сімей, органів державної влади та відповідних об'єктів.

З набуттям Україною незалежності у молодій державі постало питання реформування і вдосконалення системи органів безпеки. Одним із перших нормативних актів самостійної держави був Указ Президента України від 15.01.1992 р. № 40 що до створення Управління охорони вищих посадових осіб. Закон України «Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб» Верховна Рада України ухвалила в 1998 р.

Історія розвитку охоронної діяльності (приватного сектору)

- Зародження приватного розшуку й охорони в нашій країні, як діяльності в сучасній її формі, відбулося набагато раніше, ніж у інших державах (Франції, США, Японії, ФРН та інших країнах). Але законодавча база з'явилася набагато пізніше. І цьому є свої пояснення. Чинне за радянських часів законодавство в чималій мірі носило публічний, ідеологізований характер. При цьому була стійка тенденція заміни цивільних законів господарським законодавством, що базувалося на принципах адміністративно-командного управління. За таких умов не могло йтися про вільний ринковий обіг, заснований на рівності. Крім того, не було економічних і соціальних передумов розвитку приватного правоохоронного сектора у сфері підприємництва.

Із проголошенням Української Радянської Соціалістичної Республіки майно у вигляді “фабрик, заводів, газет, пароплавів” охороняли бійці Червоної Армії. Лише в лютому 1919 року Рада народних комісарів УРСР прийняла декрет про організацію робітничо-селянської радянської міліції, а в березні 1922 року – постанову про організацію з числа міліціонерів “охорону заводів, фабрик, колгоспів і інших держпідприємств”, тобто “особливо важливих об’єктів”. У постанові наказувалося “негайно звільнити підрозділи Червоної Армії від охорони установ, підприємств, складів, замінюючи їх вільнонайманою охороною”. Оскільки, відповідно до нормативних актів, однією з головних задач правоохоронних органів радянської держави була охорона націоналізованих підприємств та інших об’єктів державної власності, економічні й соціальні передумови функціонування приватних охоронних підрозділів перестали існувати.

Рівно через тридцять років постановою Ради Міністрів УРСР охорона підприємств передана підрозділам позавідомчої зовнішньої охорони при органах міліції, що у 1965 року стала називатися позавідомчою охороною при органах внутрішніх справ. З того часу позавідомча охорона розвивалася, удосконалювалася, розширювала діапазон своєї діяльності та аж до початку 90-х років залишалася фактично єдиною в Україні охоронною організацією.

○ Приватні фірми, які спеціалізуються на охороні об'єктів і фізичних осіб, виготовленні засобів безпеки, аналітично-інформаційних та юридичних послугах, почали з'являтися в незалежній Україні в 1991 році. Поява недержавних служб безпеки була викликана розвитком приватного бізнесу, і, відповідно, потребою в його захисті. За даними Мінстату та МВС України, сьогодні в державі зареєстровано понад 4000 приватних підприємств, які спеціалізуються на питаннях безпеки. Серед них – нинішні лідери на ринку комерційних послуг безпеки: приватні фірми “Сакура”, “Партнер”, “Бізнес і безпека”, “Гардіан”, “Коммандо-БАРС”, “Аскольд. Вони починали з охорони офісів, потім стали надавати послуги особистої охорони. Сьогодні найбільш могутні служби безпеки цілком “ведуть” фірму – від організації пропускового режиму на підприємстві до перевірки надійності партнерів і захисту від промислового шпигунства.

- Різке збільшення кількості охоронних підприємств на Україні спостерігається на межі 1994 – 1995 років. Стрибок, що відбувся, на нашу думку, був пов'язаний з появою нормативного регламентування умов і правил здійснення підприємницької діяльності з надання послуг по охороні колективної та приватної власності. Як будь-яке нове явище, особливо, пов'язане з матеріальними благами, приватна охоронна діяльність викликала навколо себе ажіотаж; тим більше, що попит на вищезазначені послуги в цей період різко збільшився.
- Можна скласти деяке уявлення про масштаби такого роду послуг за наступними прикладами. Приватна охоронна фірма “Сакура” на момент заснування в 1991 році нараховувала 20 працівників; у 1992 – 80; сьогодні – це кілька сотень осіб лише у центральному київському офісі та більше тисячі – у 16 філіях по всій Україні, а також представництвах в США, Канаді, Індії, Болгарії, ФРН.

Реальність

- o Охорона підприємства досягається шляхом несення служби добовими нарядами охоронників, які твердо знають свої права, посадові та функціональні обов'язки.
- o Одним з основних принципів охоронної діяльності є індивідуальний підхід до забезпечення безпеки кожного клієнта. Забезпечуючи комплексну безпеку клієнта, ми пропонуємо ефективне вирішення таких завдань:
- o Фізичну та технічну охорону об'єктів усіх категорій (магазини, офіси, квартири, дачі, склади);
- o Забезпечення і підтримка пропускового режиму;
- o Охорону територій об'єктів, споруд та приміщень, які розташовані окремо;
- o Охорону та супровід фізичних осіб;
- o Охорону та супровід цінних вантажів по території України;
- o Охорону корпоративних та культурно-масових заходів;
- o Організацію технічного, методичного та інформаційно-консультативного забезпечення безпеки господарської діяльності об'єктів.

Рівень послуг в сфері технічної охорони
Проектування й монтаж систем охоронної
сигналізації будь-якої складності та архітектури,
залежно від вимог замовника. Використання
продукції як вітчизняних так і закордонних
виробників.

Гарантійне й післягарантійне обслуговування,
ремонт і модернізація існуючих систем охоронної
сигналізації.

Встановлення систем відеоспостереження як
стаціонарного так і відділеного з передачею даних
по всім видам зв'язку (провідному, GSM каналу,
Інтернет).

Встановлення автономної GSM-сигналізації з
повідомленням на мобільний телефон чи Apple
iPhone.

Встановлення систем контролю доступу (турнікети,
ворота, електронні замки) з реєстрацією часу
прибуття і вибуття працівників) в т.ч. біометричних
систем (розпізнавання по: малюнку пальця; обличчя
та ін.).

Установка, налаштування і обслуговування
обладнання для бездротової охоронної сигналізації
“тривожна кнопка”.

ВІДЕОВЕРИФІКАЦІЯ – СУЧАСНА СИСТЕМА ЗАХИСТУ ВЛАСНОСТІ

Основні переваги відеоверифікації:

- моніторинг відеонагляду є набагато більш ефективним, ніж фізичний захист об'єкта;
- швидка реакція оператором відеонагляду на подію;
- значна економія коштів в основному клієнтом за рахунок зменшення помилкових тривог;
- можливість зниження або скасування фізичного захисту;
- зменшення кількості поїздок втручання групи швидкого реагування на необгрунтований сигнал тривоги який надає безпосередній прилад охоронної сигналізації (датчик руху та ін.).
- зменшення кількості пізнього втручання;
- не варто займати клієнта або своїх співробітників для того, щоб перевірити помилковість тривоги (особливо в нічний час і витрати, пов'язані з часом виклику або надурочний час і т.д.);
- можливість швидко адаптувати систему.

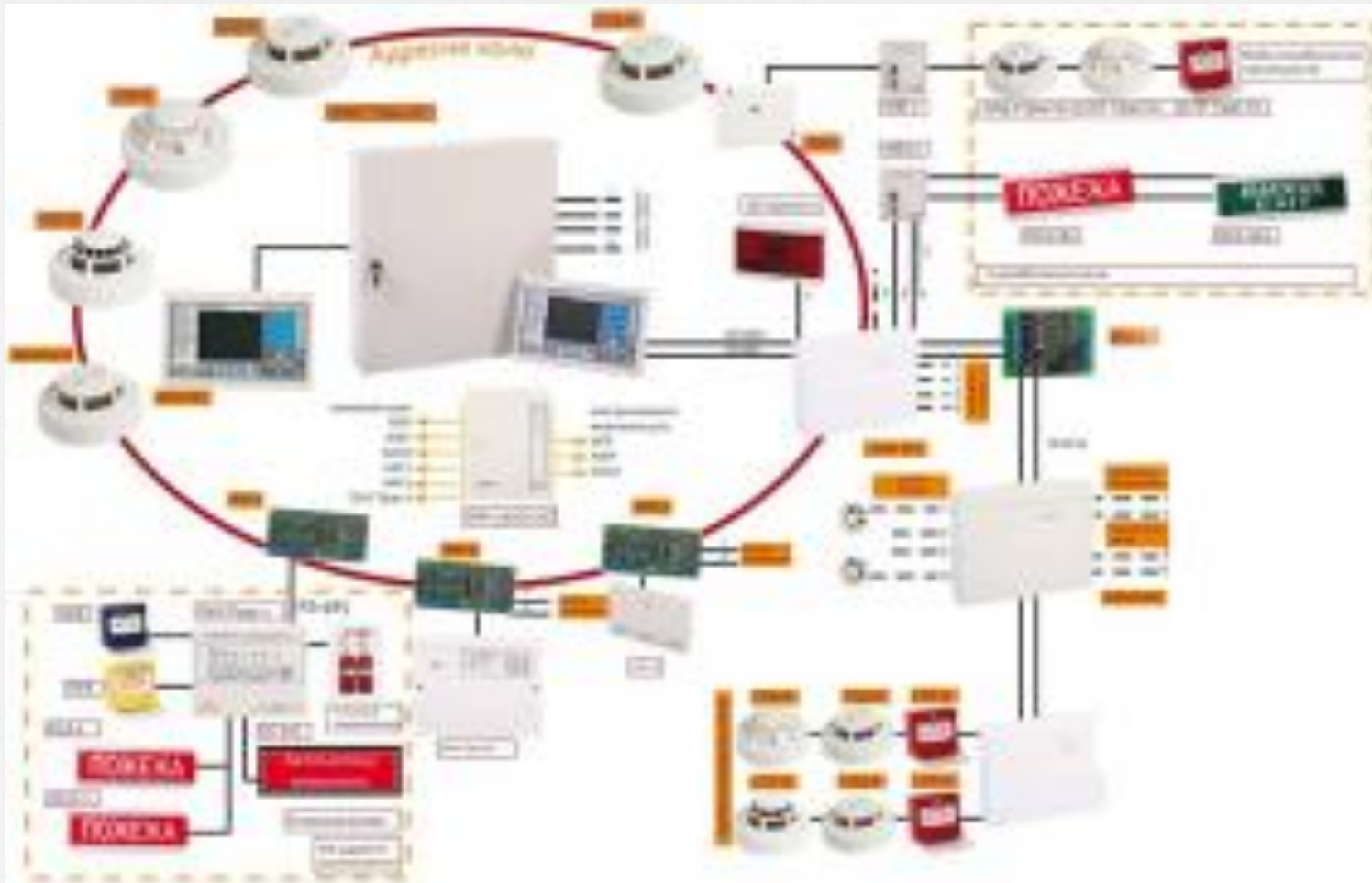
Переваги для клієнтів:

- відеоверифікація призначається для підвищення безпеки;
- ніякої плати за пов'язані виїзди з “помилкових спрацьовувань”;
- швидка реакція відповідних служб (наприклад: Пожежна служба в разі пожежі);
- можливість віддаленого перегляду відео і архіву контрольованого об'єкта.

Охорона за допомогою Тривожної кнопки

Налаштування і обслуговування обладнання для бездротової охоронної сигналізації “тривожна кнопка”. При натисканні тривожна радіо кнопка відправить сигнал про тривогу на два мобільних телефони у вигляді СМС або дзвінка тричі підряд. Сама тривожна кнопка виготовлена у вигляді брилка, що дає змогу її постійно переносити із собою. Радіус дії радіобрилка до 300 м. Установка тривожної кнопки дозволяє швидко і не дорого організувати охорону об’єкта. Особливо корисна для пенсіонерів, літніх людей, дітей, інвалідів, яким в окремих випадках потрібна негайна допомога і які не в змозі за певних обставин швидко скористуватись мобільним телефоном. Кнопка тривожної сигналізації так само призначена для охорони магазинів, кіосків, ларьків або аптек. Тривожна кнопка в школі може встановлюватись для екстреного виклику служб порятунку та правоохоронних органів. Тривожна кнопка бездротова, тому ніяких проводів у тривожної кнопки GSM немає. До обладнання “тривожної кнопки” можна також підключати датчики руху, диму, відкриття дверей, розбиття скла, протікання води і витоку газу. При спрацюванні додаткових бездротових датчиків сигнал так само буде відправлений на мобільний телефон. За бажанням можна підключити до 10 радіобрилків.

**Проектування, монтаж, технічне
обслуговування систем
пожежогасіння, пожежної сигналізації.**

Щоправда, є декілька варіантів проектів відповідних законодавчих актів, серед них: проект Закону України “Про приватну детективну діяльність” (автор – народний депутат Ю. Кармазін) № 5237 від 05 квітня 2000 р., проект Закону України “Про приватну детективну діяльність” (автори – народні депутати В. Кафарський, О. Бандурка та В. Мойсик) № 5380 від 7 квітня 2004 р., проект Закону України “Про приватну детективну діяльність” (автори – народні депутати Ю. Кармазін, В. Онопенко та М. Оніщук) № 5380–1 від 1 липня 2004 р., цей законопроект більшою мірою узгоджується із загальними положеннями та вимогами і, нарешті, останній – це проект Закону України “Про приватну детективну діяльність” № 2120 від 25 лютого 2008 р. (автор – народний депутат В. Мойсик).

На жаль, жоден з них на сьогодні не отримав підтримки законотворчого органу, хоча нині фактично такий вид діяльності здійснюють як окремі фізичні, так і юридичні особи.

Привертає увагу практика правового регламентування приватної, охоронної та детективної діяльності в Російській Федерації. 11 березня 1992 року було прийнято Закон “Про приватну детективну та охоронну діяльність у Російській Федерації”. У ст. 1 цього Закону зазначено: “Цим Законом приватна детективна та охоронна діяльність визначається як надання на платних договірних засадах послуг фізичним та юридичним особам підприємствами, які мають спеціальний дозвіл (ліцензію) органів внутрішніх справ, з метою захисту законних прав та інтересів своїх клієнтів. На громадян, які здійснюють приватну детективну та охоронну діяльність, дія законів, які визначають правовий статус працівників правоохоронних органів, не поширюється. Громадяни, що займаються приватною детективною та охоронною діяльністю, не мають права здійснювати будь-які оперативно-розшукові заходи, віднесені законом до виключної компетенції органів дізнання”.

Вітчизняна правова система лише знаходиться на стадії напрацювання необхідних правових норм. Проте вже сьогодні необхідно законодавчо закріпити певні принципи положення.

По-перше, це особливі вимоги до змісту сучасних письмових трудових договорів, які можуть включати в себе такі елементи: попередження про можливість проведення неофіційного корпоративного контролю (корпоративне прослуховування телефонних переговорів, моніторинг електронної пошти, огляд робочого місця (зовнішній візуальний та за умов дотримання розроблених процедур – проведення службою безпеки обшуку, виїмки та огляду робочого місця працівника, відмикання систем безпеки, розблокування електронних контрольних пристроїв)), попередження про можливість проведення опитування за участю психолога або з використанням засобів інструментальної діагностики емоційної напруги; попередження про вилучення та збереження біометричних зразків для забезпечення функціонування систем контролю доступу.

По-друге, постала необхідність у розробці типових правил проведення службового розслідування у приватній сфері. Ми пропонуємо використовувати категорію “корпоративного розслідування”.

По-третє, це законодавче закріплення імперативних принципів діяльності у сфері забезпечення корпоративної безпеки та діяльності відповідних служб. До таких, зокрема, ми відносимо: збір інформації про особу без попереднього повідомлення при укладенні трудового договору; матеріальна компенсація при залученні до заходів “корпоративного розслідування”; можливість використовувати допомогу з боку фахівців у галузі права; заборону провадити корпоративне розслідування щодо неповнолітніх; обов’язковість інформування правоохоронних органів при виявленні ознак вчиненого правопорушення з боку працівників; заборона використання гіпнозу та медичних препаратів для отримання інформації.

Подібний нормативно-правовий акт необхідно розробити та впровадити в Україні. До числа важливих питань, які потребують свого врегулювання, необхідно також віднести: регламентація діяльності охоронних структур за кордонами держави, де вони були створені; організації міжнародних охоронних та детективних агентств; порядок утворення та функціонування картотек, колекцій та інших баз даних; організації діяльності “підготовчих центрів” та обов’язковість проведення перепідготовки детективів та, особливо, приватних охоронців (у тому числі і через процедури кваліфікаційних іспитів на зразок іспитів адвокатів або нотаріусів).

Важливим також є питання затримання правопорушників, осіб, які вчинили злочин, з боку приватних детективів та їхня співпраця з правоохоронними підрозділами.

**Дякуємо за
увагу!**

